

Analyse maatschappelijk vraagstuk: online gokken

34 maximumscore 4

Kenmerk: er is sprake van een situatie die veel mensen onwenselijk vinden / een situatie die veel mensen in strijd vinden met bepaalde waarden en/of normen.

Dit blijkt uit tekst 1, want (een van de volgende):

- in tekst 1 staat dat ruim 20 procent van de online gokkers tussen de 18 en 23 jaar is, wat (volgens het Trimbos-instituut) een zorgwekkende ontwikkeling is (r. 1-3).
- een fors deel van de(ze) mensen (die duizenden euro's inzetten, en verliezen) heeft een gokprobleem (r. 15-16). / verslavingen zijn slechts het topje van de ijsberg (r. 3-4).
- door het verliezen van geld bij het gokken (een online gokker verliest gemiddeld 153 euro per maand) kunnen problemen zich snel opstapelen (r. 17-18). / het verliezen van geld bij het gokken kan grote gevolgen hebben voor de gezondheid of leiden tot zorgen op andere gebieden (zoals wonen, goed eten, sporten, of een opleiding) (r. 19-22). / door online gokken stapelen problemen zich op onder de jongvolwassenen die online gokken (titel tekst 1).
- de verwachting (van Jellinek) is dat het aantal gokverslaafden gaat toenemen (en dit is -volgens Jellinek- een zorgelijke ontwikkeling) (r. 24-26).

Kenmerk: het vraagstuk kan door middel van gezamenlijke actie of door optreden van de overheid worden opgelost/aangepakt.

Dit blijkt uit tekst 1, want (een van de volgende):

- in tekst 1 staat dat Jellinek een brief naar de Tweede Kamer heeft gestuurd om hun zorgen te uiten (r. 26-28) (waaruit blijkt dat Jellinek actie of beleid van de overheid verwacht om het probleem aan te pakken).
- de overheid kan (met de Wet Kansspelen op afstand) maatregelen nemen / regels maken op het gebied van (online) gokken (r. 5-8).

- per juist kenmerk

1

- per juiste bijpassende uitleg

1

Opmerking

Voor een uitleg mag alleen een scorepunt worden toegekend als het gekoppeld is aan het juiste kenmerk.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

35 maximumscore 2

Betrokkene(n): het Trimbos-instituut / Tony van Rooij

Belang van deze betrokkene(n) dat uit tekst 1 blijkt (voorbeelden van juiste antwoorden):

- minder/geen gokverslaafden / het tegengaan/voorkomen van verslavingen aan (online) gokken
- minder/geen jongvolwassen (online) gokkers / het (doen) afnemen van jongvolwassen (online) gokkers
- minder/geen mensen met geldzorgen / gezondheidszorgen door gokken / het (doen) afnemen van mensen met geldzorgen / gezondheidszorgen door gokken
- gezonde burgers (die geen schulden hebben of gokverslaafd zijn)

Betrokkene(n): gokbedrijf / gokbedrijven

Mogelijk tegengesteld belang van deze betrokkene(n) dat uit tekst 1 blijkt (voorbeelden van juiste antwoorden):

- winst maken / geld verdienen
- mensen die (online) gokken

per juiste betrokkene(n) en bijbehorend belang van deze betrokkene(n) 1

Opmerking

Het tweede scorepunt alleen toekennen als zowel de betrokkene(n) als het tegengestelde belang juist is.

36 maximumscore 2

- In tekst 2 is wel aan het criterium voldaan, want (een van de volgende): 1
 - wat Edwin Groothuis zegt / de mening van Edwin Groothuis staat in tekst 2 telkens tussen aanhalingstekens en is daarmee duidelijk gescheiden van de feiten in tekst 2.
 - in tekst 2 staan geen meningen zonder dat duidelijk is gemaakt (bijvoorbeeld door aanhalingstekens) dat het geen feit is (maar een mening).
- Een ander criterium is (een van de volgende): 1
 - hoor en wederhoor toepassen
 - controleren van feiten via een andere bron/bronvermelding

Opmerking

Het antwoord dat in tekst 2 niet (voldoende) aan het criterium 'scheiden van feiten en meningen' is voldaan met als uitleg dat woorden als 'grote' of 'nog helemaal niet zo oud' niet feitelijk / niet objectief zijn, mag ook goed gerekend worden.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

37 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat de voorlichting een socialiserende werking kan hebben, omdat Edwin Groothuis in de voorlichting zijn (negatieve) ervaring met gokken en gokverslaving / normen en waarden overbrengt aan leerlingen of omdat leerlingen door de voorlichting van Edwin Groothuis het gevaar van gokken inzien / niet (snel/veel) zullen gaan gokken.

38 maximumscore 2

Juiste selectiecriteria met juiste verklaringen (twee van de volgende):

- Selectie criterium: actualiteit, want het artikel is verschenen op de dag dat er geen oud-voetballers of andere bekende Nederlanders meer in reclames mogen worden ingezet.
- Selectie criterium: de uitzonderlijkheid/hoe opvallend het is, want het is bijzonder/uitzonderlijk / komt niet vaak voor dat een bepaalde inhoud van reclame (van tevoren) verboden wordt.
- Selectie criterium: nabijheid, want het gaat over een reclameverbod in Nederland / het gaat over een onderwerp dat veel Nederlanders van dichtbij meemaken.
- Selectie criterium: de belangstelling van een (groot) publiek, want de NOS kan verwachten dat veel mensen geïnteresseerd zijn in een artikel over dat bekende Nederlanders en oud-voetballers niet meer in gokreclames mogen verschijnen.
- Selectie criterium: commerciële belangen, want de NOS kan verwachten dat het plaatsen van een artikel over het verbod van bekende Nederlanders en oud-voetballers in gokreclames geld zal opleveren (omdat het veel gelezen zal worden).

per selectie criterium met bijpassende uitleg

1

Vraag	Antwoord	Scores
39	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> Volgens de framingtheorie kunnen de media een onderwerp op een bepaalde manier belichten waardoor de ontvangers van die boodschap op een bepaalde wijze over het onderwerp gaan nadenken en praten. 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Uit het onderzoek uit 2015 blijkt dat het inzetten van bekende mensen uit de voetbalwereld het normaler maakt om mee te doen aan risicovolle kansspelen. Gokreclames met bekende Nederlanders erin kunnen mensen beïnvloeden om te gaan gokken, want deze reclames 'framen' het gokken als een normaal (of zelfs cool) iets om te doen (want ook/zelfs voetbalhelden blijken te gokken). (Jongvolwassenen en kwetsbare) mensen kunnen als ze veel van deze reclames zien ook zo over gokken gaan denken en daarom ook zelf gaan gokken (met het risico verslaafd aan gokken te raken). 	1
40	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> politiek-juridische invalshoek 	1
	<ul style="list-style-type: none"> sociaal-culturele invalshoek 	1
41	maximumscore 2	
	Voorbeeld van een juist antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> Ik ben tegen een verbod, want dan hebben sportclubs minder inkomsten en kunnen de clubs minder investeren in spelers / faciliteiten et cetera. 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Dit argument past bij de sociaaleconomische invalshoek, want het gaat over de (financieel-economische) belangen van betrokkenen bij het vraagstuk, in dit geval de sportclubs. 	1
	of	
	<ul style="list-style-type: none"> Ik ben voor een verbod, want (shirt)sponsoring van sportclubs door gokbedrijven kan mensen die naar een sportwedstrijd kijken ertoe aanzetten om te gaan gokken en dit is niet in het belang van met name kwetsbare mensen. 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Dit argument past bij de sociaaleconomische invalshoek, want (een van de volgende): 	1
	<ul style="list-style-type: none"> – het gaat over de belangen van betrokkenen bij het vraagstuk, in dit geval (kwetsbare) mensen / potentiële probleemgokkers 	
	<ul style="list-style-type: none"> – het gaat over financieel-economische belangen/geld. 	